

των: **Αλέξη Π. Μητρόπουλου (Καθηγητής-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ) & Δημήτρη Π. Μητρόπουλου (Νομικός)**

«ΕΛΛΑΣ-ΓΑΛΛΙΑ-ΣΥΜΜΑΧΙΑ» ...ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

1.Ο νόμος Τσίπρα-Κατρούγκαλου 4387/2016, το όνειδος του ευρωπαϊκού συνταξιοδοτικού συστήματος

Έχουμε πολλές φορές υποστηρίξει ότι ο νόμος 4387/2016 (Τσίπρα-Κατρούγκαλου) -που στηρίχθηκε μεν στο γενικευμένο, ανακεφαλαιωτικό και μόνιμο για το παρόν και το μέλλον τής χώρας γ' Μνημόνιο (ν. 4336/2015), αλλά ψηφίστηκε και από όλα τα κόμματα του μνημονιακού τόξου- είναι ο πιο ακραίος νεοφιλελεύθερος νόμος του Ευρωπαϊκού Ασφαλιστικού Συστήματος. Αποτελεί το όνειδος του συνταξιοδοτικού θεσμικού πλαισίου τής Ευρώπης.

Δυστυχώς τις αρχές και τους θεσμούς που εισήγαγε αυτός ο νόμος στην ευρωπαϊκή ήπειρο, δεν τους έχουν συνειδητοποιήσει οι ευρωπαϊκοί λαοί. Οι εκπρόσωποί τους θεωρούσαν ότι αυτό είναι πρόβλημα μόνον της Ελλάδας και ότι η σκληρότητα και η απολυτότητά του συγκροτούν μία από τις ...ποινές του «επιτιμίου» που επέβαλαν τα όργανα της ΕΕ «για τη σωτηρία των ευρωπαϊκών (κυρίως των γαλλογερμανικών) τραπεζιών»¹.

Με αυτή την αποξενωτική γι'αυτούς εξωτερίκευση του ελληνικού δράματος, οι ευρωπαϊκοί λαοί θεώρησαν ότι αντικοινωνικά μέτρα σαν του νόμου Τσίπρα-Κατρούγκαλου δεν πρόκειται να ληφθούν ποτέ στις δικές τους χώρες και ότι η τραγωδία των Ελλήνων δεν τους αφορά.

Η πραγματικότητα όμως, αργά αλλά σταθερά, τους διαψεύδει.

Το ένα κράτος μετά το άλλο εισάγουν παρόμοια (αν και ηπιότερα των ελληνικών) μέτρα στο πεδίο τού Κοινωνικού Κράτους Δικαίου που επιβάλλει η

¹ Χαρακτηριστική φράση του Μπάρακ Ομπάμα για το ελληνικό ζήτημα στο βιβλίο του «Η Γη της Επαγγελίας». Σημειωτέον ότι στην ελληνική δημοσιολογία τα γραφόμενα από τον Πρόεδρο Ομπάμα έχουν εξαφανιστεί παντελώς.

εταιρική διακυβέρνηση της Ευρωπαϊκής Τεχνοδομής. Προς τούτο, επικαλούνται διάφορες αληθοφανείς ή όχι αιτιολογίες ή υπαρκτά προβλήματα που αρνούνται να αντιμετωπίσουν με φιλολαϊκό και δημοκρατικό τρόπο, όπως π.χ. την επιδείνωση του δημογραφικού, την ανάγκη για ελάφρυνση των βαρών των κεφαλαιακών συσπειρώσεων και των μεγάλων εταιριών, την ανταγωνιστικότητα του ευρωπαϊκού κεφαλαίου έναντι του ανατολικού, του κινεζικού, του αμερικανικού κ.λπ. και πολλούς άλλους λόγους.

Έτσι αποδεικνύεται ότι ο νόμος Τσίπρα-Κατρούγκαλου -που δεν τόλμησαν ούτε οι εκπρόσωποι της Σχολής του Σικάγο (Μίλτον Φρίντμαν κ.ά.) να επιβάλλουν στα διάφορα κράτη, ακόμη και με στρατιωτική δικτατορία (κυρίως στη Λατινική Αμερική)- είναι πλέον «ευρωπαϊκό κεκτημένο», αφού βγήκε από την πεμπτουσία τής σκέψης τής Ευρωπαϊκής Τεχνοδομής και μέλλει να επιβληθεί σε όλη την ευρωπαϊκή ήπειρο ή σε όσα τέλος πάντων κράτη μετέχουν στη λεγόμενη «ευρωπαϊκή ολοκλήρωση». Και συνεπώς αποδεικνύεται ότι το πολιτικό προσωπικό και οι τεχνοκράτες τής Ευρωπαϊκής Τεχνοδομής, καθώς και τα πειθήνια όργανά τους στις εθνικές κυβερνήσεις, αποτελούν πλέον ένα ενιαίο πολιτικό προσωπικό χωρίς τις κλασικές πολιτισμικές, ανθρώπινες, κοινωνικές, δημοκρατικές και εθνικές αναστολές...

2.Ο νόμος Βρούτση 4670/2020, απόλυτη συνέχεια του νόμου Κατρούγκαλου 4387/2016

Εξάλλου, όπως έχουμε αναλύσει² και αποδείξει, ο νόμος Βρούτση 4670/2020, διατήρησε και θωράκισε τον νόμο Κατρούγκαλου. Σε έρευνά μας μάλιστα αναδείξαμε τις 12 κοινές αρχές των δύο νόμων Κατρούγκαλου-Βρούτση.³

Η βαθιά αντιδραστική φύση του φανερώθηκε πρωτίστως στη δημιουργία ενός ενιαίου ασφαλιστικού φορέα, του ΕΦΚΑ, που συναιρεί επί τω αυτώ όλες τις εργασιακές σχέσεις, σύμπαντα τον εργασιακό πολιτισμό, όλα τα κεκτημένα των συνδικαλιστικών αγώνων και της διαλεκτικής τής ταξικής πάλης ή συνεννόησης.

² Βλ. «Εφημερίδα των συνταξιούχων 60+», φύλλα 28 και 29/2022.

³ Βλ. το βιβλίο μας «Το μέλλον των συντάξεων», Αθήνα, 2023, Έκδοση «Εφημερίδα των συνταξιούχων 60+».

Γιατί οι κοινωνίες προχωρούν μέσα από τον διαρκή αγώνα των εργαζομένων που κατορθώνουν να δημιουργούν θεσμούς ταξικής κυριαρχίας ή συνεργασίας με τους εργοδότες, σε διάφορα επίπεδα. Η επιτυχία των συνδικαλισμένων σε ενώσεις/σωματεία εργασιακής «συντροφικότητας» και αλληλεγγύης των κατ'ίδιαν κλάδων/κατηγοριών/φύσης εργασίας είναι αντίστοιχη με την ενότητά τους, την επιμονή, την αγωνιστικότητα, την τεκμηρίωση των δικαίων αιτημάτων τους, την πειθώ των ηγετών τους και φυσικά ανάλογη με την αποδοχή τους από το κοινωνικό σύνολο, που θα ασκήσει την επιρροή του στη νομοθετική και εκτελεστική λειτουργία. Το παράδειγμά τους ακολουθούν σταδιακά οι άλλοι εργαζόμενοι και οι μελλοντικές γενεές, ώστε να δημιουργηθεί όλος αυτός ο εργασιακός πολιτισμός που συγκροτεί την πεμπτουσία τού Κοινωνικού Κράτους Δικαίου.

Δυστυχώς ο νόμος Τσίπρα-Κατρούγκαλου, με την ενοποίηση του ΕΦΚΑ, κατήργησε όλα τα επιτεύγματα των επιμέρους κλάδων όλων των ταμείων (κύριας σύνταξης, επικουρικής, αλληλεγγύης, ερανικά, μετοχικά κ.λπ.), όλους τους «ανθούς» και τα καθιδρύματα των ταξικών αγώνων, κάτι που δεν είχαν επιτύχει ποτέ (παρά τις απόπειρές τους) ακόμη και δικτατορικά καθεστώτα. Στον ενιαίο ΕΦΚΑ «τσουβαλιάστηκαν» και όλα τα πάσης φύσεως ακίνητα των επιμέρους Ασφαλιστικών Ταμείων που ήσαν περιουσία των μελών τους και εγγυούνταν με την κατάλληλη αξιοποίησή τους το μέλλον των συντάξεων πολλών γενεών.

Ήδη η ολοκληρωτική αυτή σύλληψη του ΕΦΚΑ γεννά και ένα άλλο τερατούργημα: τον διασκορπισμό στους αγοραίους ανέμους, με τον ν. 4826/2021 (άρθρο 15), των ακινήτων των Ταμείων των ασφαλισμένων για τη δημιουργία διαφόρων εκδοχών τού real estate και κυρίως τη δημιουργία ξενοδοχειακών μονάδων από ιδιώτες που θα εκμεταλλευθούν τη δημόσια αυτή περιουσία κατά τους όρους του ψηφισθέντος νόμου.⁴

⁴ Βλ. την από 13-2-2022 ανάλυσή μας «Νομοσχέδιο για τον «εκσυγχρονισμό» τού ΕΦΚΑ: Σχέδιο χρηματοδότησης των ιδιωτών από την ακίνητη περιουσία τού ΕΦΚΑ!», διαθέσιμο στην ιστοσελίδα <https://enypekk.gr/2022/02/13/nomoschedio-gia-ton-eksygychronismo-tou-efka-schedio-chrimatodotisis-ton-idioton-apo-tin-akiniti-periousia-tou-efka>

Επομένως, ο νόμος Τσίπρα-Κατρούγκαλου αποτελεί νόμο-«πρότυπο» για όλους τους επίδοξους υπερ-νεοφιλελεύθερους ευρωπαϊούς πολιτικούς, τραπεζίτες, επιχειρηματίες και την υπηρετική τους διάνοηση, ώστε να περάσουν σταδιακά και στις άλλες χώρες την απαράδεκτη αυτή κατάργηση της δημοκρατίας, του πλουραλισμού και της πολυμορφίας του εργασιακού πολιτισμού.

3.Ο νόμος Τσίπρα-Κατρούγκαλου, νόμος-«πρότυπο» για τον Μακρόν

Ως προς το συνταξιοδοτικό σύστημα της Γαλλίας είναι προφανής η επίδραση που άσκησε, μέσω της Ευρωπαϊκής Τεχνοδομής, το πρότυπο νόμου Τσίπρα-Κατρούγκαλου, μολονότι το Προεδρικό Διάταγμα Μακρόν δεν ήταν εξίσου σκληρό και απόλυτο ως προς πολλά ζητήματα όπως π.χ. την αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης ή την κατάργηση του πλουραλισμού των πάσης φύσεως Ασφαλιστικών Ταμείων. Αποτέλεσε όμως, σε αρκετά σημεία, νόμο-«πρότυπο», με παράκαμψη μάλιστα του Κοινοβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 49 παρ. 3 του Γαλλικού Συντάγματος του 1958.

Ας σημειωθεί ότι, ιστορικά, στο άρθρο 49 παρ. 3 του Γαλλικού Συντάγματος προσέφυγαν 100 φορές, από το 1958 μέχρι σήμερα, 16 Γάλλοι πρωθυπουργοί (6 πρωθυπουργοί των σοσιαλιστών προσέφυγαν 56 φορές και 10 πρωθυπουργοί της δεξιάς προσέφυγαν 44 φορές).

Επίσης καλό είναι να θυμίσουμε ότι ο Φρανσουά Μιτεράν είχε τότε χαρακτηρίσει τη συγκεκριμένη συνταγματική διάταξη ως το «διαρκές πραξικόπημα της Γαλλίας». Και το αναμφισβήτητο γεγονός των παλλαϊκών κινητοποιήσεων και των πάσης φύσεως δημοσκοπήσεων που δείχνουν ότι τουλάχιστον τα 4/5 της γαλλικής κοινωνίας το απορρίπτει μετά βδελυγμίας, δικαιώνει πλήρως τον χαρακτηρισμό του Φρανσουά Μιτεράν.

Γ'αυτό είναι απορίας άξιον ότι ο ΣΥΡΙΖΑ είχε την ατυχή ...έμπνευση να αποστείλει αντιπροσωπεία του στο Παρίσι προς ...συμπαράσταση των επαναστατημένων Γάλλων... Η μόνη δικαιολογημένη -εκ των πραγμάτων- αιτία επίσκεψης θα ήταν η παροχή ...τεχνογνωσίας προς τη γαλλική κυβέρνηση και τον Πρόεδρο Μακρόν για το πώς περνούν από το νομοθετικό σώμα πολύ σκληρότερα μέτρα χωρίς να κλονιστεί η κυβέρνηση και να συνεχίσει απτόητη το αλλοτριωτικό της έργο εξαντλώντας την τετραετία! Η «τεχνογνωσία» μάλιστα αυτή θα ήταν κρίσιμο για

τους Γάλλους να επεκταθεί στην τέχνη της προσέλκυσης πολλών συνδικαλιστών στις τάξεις ενός κόμματος, το οποίο, αυτοπροσδιοριζόμενο ως «Αριστερά», έφερε στην Ελλάδα ένα τόσο ακρωτηριαστικό ασφαλιστικό σύστημα και ένα τόσο αντιλαϊκό τρίτο Μνημόνιο.

4.Τα βασικά σημεία της συνταξιοδοτικής «μεταρρύθμισης» Μακρόν

Τα βασικά σημεία της συνταξιοδοτικής αντιμεταρρύθμισης Μακρόν, της πιο ακραίας και ultra νεοφιλελεύθερης που είχαν ποτέ φανταστεί οι Γάλλοι, είναι τα εξής:

α) Αύξηση του γενικού ορίου συνταξιοδότησης από το 2027 και μετά, από το 62^ο στο 64^ο έτος ηλικίας για όλους, άνδρες-γυναίκες, χωρίς εξαιρέσεις.

β) Πλήρης σύνταξη από το 2027 στο 64^ο έτος ηλικίας (έτος γέννησης 1963), με 43 χρόνια πλήρους ασφάλισης.

γ) Χωρίς συμπλήρωση 43 χρόνων ασφάλισης, προαιρετική σύνταξη στο 64^ο έτος ηλικίας, άλλως υποχρεωτική έξοδο στη σύνταξη μετά το 67^ο έτος ηλικίας.

δ) Μεταβατικές ρυθμίσεις: Για όσους εργάζονται διαρκώς και χωρίς καμιά διακοπή από το 16^ο έτος της ηλικίας τους, ισχύει συμπλήρωση του 58^{ου} έτους για συνταξιοδότηση. Για όσους άρχισαν την εργασία από τα 16-18 έτη ηλικίας, προβλέπεται συνταξιοδότηση στα 60. Για όσους εργάζονται από 18-20 ετών, έξοδος στη σύνταξη 62 και για όσους εισήλθαν στην αγορά εργασίας από 20-21 ετών, έξοδος στη σύνταξη στο 63^ο έτος ηλικίας.

ε) Μείωση της σύνταξης κατά 10% («πέναλτι») για όσους συνταξιοδοτηθούν μέχρι το 2027 και δεν έχουν ασφάλιση 40 ετών.

στ) Κατάργηση των ειδικών διατάξεων για γυναίκες, καθώς και για βαρέα και ανθυγιεινά από το 2027 και μετά.

ζ) Σταδιακή μείωση του ποσοστού αναπλήρωσης, δηλαδή της αναλογίας μηνιαίας καθαρής σύνταξης και καθαρού εισοδήματος από την εργασία, από το 61% το 2022, στο 52% το 2050 και στο 45% το 2070.

Για την αντιμεταρρύθμισή του ο Μακρόν επικαλέστηκε:

α)Την επιδείνωση του δημογραφικού, μολονότι τα στοιχεία για τη Γαλλία (λόγω των σχεδιασμένων μέτρων των κυβερνήσεων Μιτεράν) είναι σαφώς καλύτερα από τα αντίστοιχα των άλλων ευρωπαϊκών χωρών.

β) Το έλλειμμα του Ασφαλιστικού της Γαλλίας κατά 17 δις € έως το 2030, σύμφωνα με την Αναλογιστική Μελέτη του Συμβουλίου Παρακολούθησης των Συντάξεων «COR» («Ανεξάρτητη Αρχή για τις Συντάξεις»). Κατά τη μελέτη αυτή, η μέση σύνταξη από 1.532 ευρώ το 2022, θα φτάσει στα 1.677 ευρώ το 2050 και στα 1.795 ευρώ το 2070.

γ) Τις μεγάλες αλλαγές στην αγορά εργασίας και τη γενικευόμενη μερική και ευέλικτη απασχόληση.

5. Οι ασφαλιστικοί νόμοι Τσίπρα-Μακρόν, οι πιο συνταξιοκτόνοι νόμοι στην ΕΕ

Έτσι σήμερα στην Ευρώπη οι νόμοι Τσίπρα-Μακρόν είναι οι πιο ακραίοι και δομικά νεοφιλελεύθεροι στην ΕΕ. Αν το Προεδρικό Διάταγμα Μακρόν εγκριθεί από το Συνταγματικό Συμβούλιο στις 14-4-2023 και δεν καταργηθεί άμεσα από μία άλλη κυβέρνηση, τότε, λόγω της κομβικής σημασίας της Γαλλίας στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι, θα ισχύσει ως νόμος-«πρότυπο» για όλους τους λαούς της Ευρώπης και θα οδηγήσει στη φτωχοποίηση τους συνταξιούχους και τις ευρωπαϊκές κοινωνίες.

Όσον αφορά τον νόμο Τσίπρα-Κατρούγκαλου, οι ακρότητές του και ο διάχυτος ολοκληρωτισμός του ως προς την κατάργηση των κατακτήσεων του εργασιακού πολιτισμού, θα αποτρέψουν πολλές χώρες να τον υιοθετήσουν.

Εκτός, εάν μια λαοπρόβλητη «αριστερή» κυβέρνηση (για την οποία οι πολίτες δεν μπορούν να πιστέψουν ότι μπορεί να κάνει τα αδιανόητα) αποδειχθεί τόσο πρόθυμη, όσο οι ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ, στα έτοιμα νομοσχέδια της Ευρωπαϊκής Τεχνοδομής και του ΔΝΤ ώστε να προκαλέσει αντίστοιχο ...δικαιολογημένο έπαινο με αυτόν που ...απένειμε η κυρία Μέρκελ δηλώνοντας ότι η κυβέρνησή τους ήταν η προθυμότερη όλων να εφαρμόσει τις ευρωπαϊκές ντιρεκτίβες.

6. Νεοφιλελεύθερη αντεπίθεση κατά των συντάξεων προ των πυλών

Είναι γεγονός ότι βρισκόμαστε μπροστά σε μία ακραία νεοφιλελεύθερη αντεπίθεση για την κατάλυση και ακύρωση όσων είχαν απομείνει από το σύστημα συντάξεων στην Ευρώπη.

Η παραμονή στην εργασία έως τα βαθιά γηρατειά («μέχρι του τάφου») για μια μικρή σύνταξη, αποτελεί σήμερα συντονισμένη και σχεδιασμένη προσπάθεια, με

απώτερο στόχο τη μετακύληση ολόκληρου του κόστους τού δημογραφικού και του πρόσθετου πρόσφατου κόστους από την πανδημία στους συνταξιούχους-εργαζόμενους και σε ολόκληρη την κοινωνία.

Δυστυχώς δεν υπάρχουν δυνάμεις αντίστασης σε αυτές τις ακραίες αντικοινωνικές πρωτοβουλίες, παρότι οι μαζικές, δυναμικές και ιδιαίτερα μαχητικές κινητοποιήσεις των Γάλλων (με συμμετοχή κυρίως των νέων), σε αντίθεση με τη χώρα μας, έχουν αναπτρώσει τις ελπίδες για αποτροπή αυτών των ακραία αντικοινωνικών νομοθετικών πρωτοβουλιών.

Και δεν πρέπει να λησμονείται ότι όλα αυτά είναι απαίτηση του μεγάλου κεφαλαίου, μη εξαιρουμένων και των αμιγώς κρατικών ή μεικτών εταιριών, των λεγόμενων «εθνικών πρωταθλητών».

Το «φόβητρο» άλλωστε της μεταλλαγμένης Λεπέν (στο κόμμα της οποίας έχουν προσχωρήσει τα χαμηλού εισοδήματος λαϊκά στρώματα, αλλά και μεγάλο μέρος της εργατικής τάξης των τέως κομμουνιστών και σοσιαλιστών) είναι μόνιμο επιχείρημα της σημερινής γαλλικής «αριστεράς». Ο Ζαν-Λυκ Μελανσόν, μπορεί να καταδίκασε με τους χειρότερους απαξιωτικούς χαρακτηρισμούς την «κολοτούμπα» των ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ με το γ' Μνημόνιο, έθεσε όμως στον γαλλικό λαό το δίλημμα που λειτούργησε υπέρ του Μακρόν, μολονότι το πρόγραμμά του ήταν γνωστό σε όλους. Γιατί από την προηγούμενη ήδη διακυβέρνησή του είχε προαναγγείλει τη λεγόμενη «ασφαλιστική μεταρρύθμιση».

Επομένως, η Ευρωπαϊκή Τεχνοδομή και οι νεοφιλελεύθεροι έχουν δυστυχώς πολλές δυνατότητες στο οπλοστάσιό τους για να αλώσουν και να εξαφανίσουν τους θεσμούς τού Κοινωνικού Κράτους Δικαίου, πολύ περισσότερο όταν, αυτοί που είναι «φύσει και θέση» ταγμένοι να τους εδραιώσουν περαιτέρω και να τους διευρύνουν, εκτελούν ανενδοίαστα τους χειρότερους εφιάλτες των λαών... Και εξακολουθούν να πολιτεύονται, αξιώνοντας να λησμονήσουμε τα ήδη προ ολίγου χρόνου πεπραγμένα τους.

Αλέξης Π. Μητρόπουλος (Καθηγητής-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ)

Δημήτρης Π. Μητρόπουλος (Νομικός)